

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 16–17 березня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

КАТЕГОРІЯ ЗВ'ЯЗНОСТІ В АНГЛОМОВНОМУ НАУКОВО-АКАДЕМІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Черниш М. В.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Ємельянова О. В.

Науково-академічний дискурс привертає увагу багатьох сучасних дослідників, які зосереджують свої пошуки на вивченні правил побудови даного виду дискурсу, його змістовних категоріях. Термін «дискурс» сьогодні – це одне з найскладніших наукових понять, що включає в себе не лише лінгвістичну складову, але і екстралінгвістичну. Дискурс постає як текст, створений в результаті мовленнєвої діяльності представників певного лінгво-культурного об'єднання, який розглядається в сукупності його лінгвальних параметрів та соціокультурного контексту. Основними ознаками тексту є цілісності і зв'язності, що визнається більшістю вчених, однак ці категорії трактуються дуже неоднозначно.

Визначальне місце зв'язності у системі текстово-дискурсивних категорій зумовило посиленій інтерес до неї як вітчизняних, так і зарубіжних мовознавців, на з'ясування сутності цієї категорії спрямовувати зусилля О. В. Бекетова, І. Р. Гальперін, М. Холлідей, В. І. Карасик, Л. М. Макаров й багато інших учених.

Зв'язність і цілісність тексту забезпечується різними мовними засобами, за допомогою яких здійснюється активізація сприйняття читачем певного тексту.

Категорію зв'язності дослідники кваліфікують як семантико-структурну єдність текстових компонентів, що на семантичному рівні репрезентує підкатегорія когерентності – внутрішня змістова зв'язність між одиницями тексту; а на структурному – підкатегорія когезії – зовнішня зв'язність між текстовими одиницями. Про когерентність тексту прийнято говорити як про властивість тексту та про когезію як властивість елементів тексту та види зв'язку між ними.

За І. Р. Гальперінім «когезія – це форми зв'язку (граматичні, семантичні, лексичні) між окремими частинами тексту, що визначають перехід від одного контекстно-варіативного членування тексту до іншого» [5, 125]. М. Л. Макаров зробив висновок, що «когерентність ширша за когезію» [14, 195].

Найчастіше виділяють п'ять засобів когезії: референцію, субституцію, еліпсис, кон'юнкцію (з'єднання) і лексичну когезію, хоча між даними категоріями немає непорушних кордонів.

Референція – це найпростіший і найпоширеніший вид когезії, характерний для науково-академічного дискурсу. Зв'язок між референтами буває анафоричний, тобто вказує на референт в попередньому контексті, і катафоричний, який вказує на референт в подальшому контексті [1, 3].

Анафора – згадування референтів, вже активованих у робочій пам'яті мовця і адресата [1, 3]. Так, при використанні анафори мовець часто опирається на те, що відповідний референт був щойно згаданий у попередньому дискурсі.

Прп.: It turns out, however, that the mass of a black-brane can vanish as a hole it wraps around shrinks. This features miraculously affects the space-time itself, allowing one space-time with a certain number of internal holes to change to another with a different number of holes, violating the laws of classical topology (Duff M. J. The theory formerly known as string, p. 63).

Анафоричний зв'язок здійснюється за допомогою вказівного займенника *this*, який вживається із загальнонауковим словом *feature*. Ємкість, лаконічність, інформативність такого когезійного елемента ґрунтується на принциповій можливості його полісемічного використання.

У результаті аналізу англomовного науково-академічного дискурсу було виявлено основні графологічні засоби когезії, такі як повторна номінація заголовку, використання підзаголовку, приміток та виносок, наявність статистичної вибірки та інші.

Усі засоби когезії слугують для забезпечення зв'язності тексту, встановлення логічних зв'язків між його складовими частинами та реченнями. Вони допомагають донести до читача наукову інформацію з певної галузі знань.

1. Бекетова О. В. Фігури повтору як лінгвостилістичні засоби аргументації / О.В. Бекетова // Взаємодія одиниць різних рівнів германських та романських мов : Вісник КДЛУ. – 1997. – Вип. 3. – 7 с.
2. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования / И. Р. Гальперин. – М. : Наука, 1981. – 139 с.

3. Макаров Л. М. Интерпретативный анализ дискурса в малой группе / Л. М. Макаров. – Тверь : изд-во Тверского госуд. ун-та, 1998. – 199 с.
4. Duff M. J. The theory formerly known as strings // Scientific American. – February, 1998. – P. 64-69.

ЛІНГВОМІЛІТАРНИЙ ІМІДЖ УКРАЇНИ В МЕЖАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Чуприна І. С.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, ст. викладач Прокопенко А. В.

Лінгвомілітарна складова іміджу держави формується у межах медіаполітичного дискурсу. Політичний імідж держави як її образ, що конструюється цілеспрямовано, має, по суті, два основні адресати: суспільство всередині країни та світову спільноту. Цілком очевидно, що кожна держава потребує позитивного політичного іміджу, який сприятиме її соціально-економічному та політичному розвитку й розширенню зв'язків із зовнішнім світом.

Імідж можна розглядати в аспекті образу, що здатний надавати явищу властиві йому ознаки, а для суб'єкта – характеристики. При цьому ці властивості перетворюються і подаються як головні, що радикально змінюють уявлення про явище [2]. У такому аспекті імідж держави – це не просто соціально-психічний (когнітивний) образ суспільної свідомості як відображення дійсності, а спеціально модельоване відображення на основі якої-небудь реальності. Складовою суцільного політичного іміджу держави є і його міліарна складова, яка може характеризуватися як позитивно, так і негативно.

Позитивний імідж держави в очах її громадян здатний консолідувати державоутворюючу націю до протистояння зовнішніх впливів, об'єднати їх для забезпечення постійного цілеспрямованого суспільного розвитку у єдності та підсилити самоідентифікацію населення як єдиного народу, громади незалежно від етнічного походження та майнового стану його складових суб'єктів. При цьому технології руйнування іміджу держави з боку супротивників її